

BRØNDBY KOMMUNE

Ældre og Omsorg

Udarbejdet af: Udviklingssygeplejerske Hygiejnenetværksperson Susanne Parbst Marts 2012

Godkendt i Topledergruppen: April 2012

Ansvarlig: Hygiejnenetværksperson Brøndby

Revideret:

Revideres senest: Oktober 2013

Instruks vedrørende: Hygiejniske forholdsregler mhp. håndtering af smitsomme sygdomme i ekstraordinære situationer	
Målgruppe	Medarbejdere i visitation, pleje-, trænings-, rengørings- og serviceområderne i Ældre og Omsorg
Formål	At ekstraordinære situationer med smitsomme sygdomme, håndteres således at smittekæden brydes og risiko for smittespredning forebygges.
Mål	At instruksen følges på baggrund af de kliniske symptomer. At hygiejniske forholdsregler håndteres korrekt og ens af alle involverede medarbejdere. At borgere og medarbejdere oplever at smitteforebyggelse håndteres professionelt.
INSTRUKS	<p>Ekstraordinære situationer med smitsomme sygdomme, er situationer der rækker ud over dagligdagens normale beredskab i forhold til opgavevaretagelsen og kræver supplerende infektionshygiejniske retningslinjer.</p> <p>Kan fx være mistanke om luftbåren smitte af alvorlig karakter, såsom Legionella eller særlige influenzatyper, eller flere borgere udvikler diarre (vandtynde afføringer 3 gange dagligt eller derover), og der er mistanke om en smitsom mave-tarminfektion.</p> <p>Generelt forebygges smittespredning på flere måder:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Patienternes modstandskraft kan søges øget ved hensigtsmæssig pleje og kost, regulering af blodmangel, diabetes mv. samt ved forebyggende antibiotisk behandling og vaccination. Udsat personale kan evt. tilbydes vaccination.2. Antibiotisk behandling af inficerede patienter.3. Afbrydelse af smitteveje. <p>Generelle infektionshygiejniske retningslinjer, kombineret med gode fysiske rammer og veltilrettelagte arbejdsgange forebygger de fleste smitterisici.</p>
Isolation?	<p>På hospitalet er det normal praksis, at patienter med en mulig smitterisiko isoleres i forbindelse med undersøgelse og behandling. Højere forekomst af resistente bakterier har medført, at dette i de seneste år også kan være relevant for primærsektor fx i hjemmeplejen og i plejeboliger.</p> <p>Isolutionsforanstaltninger er ressourcekrævende, og der kan både være psykiske bivirkninger for patienten, samt sikkerheds- og behandlingsmæssige aspekter at tage i betragtning. Fx kan genoptræning blive forsinket.</p> <p>Det skal understreges, at der ikke er lovhjælp til at isolere borgerne, men supplerende infektionshygiejniske retningslinjer kan anvendes, i samarbejde med borgeren. Dette afhænger af borgerens situation, smitterisikoen i forhold til andre beboere og beboerens evne til at samarbejde om de forebyggende foranstaltninger.</p> <p>(Kilde: Side 7. Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer Isolation 4. udgave 2011, SSI).</p>
Ansvar for iværksættelse af tiltag	<p>Den medarbejder, der først bliver bekendt med en ekstraordinær situation, med risiko for smittespredning, er ansvarlig for at informere nærmeste tilstedeværende leder.</p> <p>Lederen er ansvarlig for at underrette Hygiejnenøgleperson og Topleder.</p>

	<p>Ansvarshavende, er ansvarlig for at iværksætte tiltag jf. denne instruks, hvis der ikke er en leder til stede.</p> <p>Afdelingsleder/ Ansvarshavende er ansvarlig for at relevante borgere/ medarbejdere/ samarbejdspartnere informeres.</p> <p>Afdelingsleder/ sygeplejerske/ ansvarshavende kontakter praktiserende læge eller vagtlæge, med henblik på vurdering af, om der skal tages prøver til analyse på Mikrobiologisk afdeling på Hvidovre Hospital. Prøveglass leveres af egen læge – (Prøveglass, følgesedler mv. kan også fås gratis, på rekvisition fra Mikrobiologisk afdeling, Hvidovre Hospital. Telefon: 3862 2429 kl. 8.00-15.00 alle dage).</p> <p>Hygiejnøgleperson og Topleder er ansvarlig for, at der tages stilling til tilpasning af de hygiejniske forholdsregler i denne instruks når/ hvis en konkret diagnose foreligger, og at kontakte kommunens Hygiejnenetværksperson, mhp. at der indhentes relevante informationer fra Regionen, Embedslægeinstitutionen/ Sundhedsstyrelsen eller Statens Serum Institut.</p> <p>Afdelingslederne er ansvarlige ved Hygiejnøgleperson og Topleders fravær.</p> <p>Embedslægerne Hovedstaden Tlf.: 7222 7450, mandag - torsdag 9-15 og fredag 9-14. Mail: hvs@sst.dk</p> <p>Embedslægerne og Sundhedsstyrelsen Hjemmeside: www.sst.dk</p> <p>Statens Serum Institut Hjemmeside: www.ssi.dk</p> <p>Se i øvrigt under Lovgrundlag Referencer Kilder.</p>
Smitteveje	<p>Det er især vigtigt at opretholde en god hygiejne for at afbryde smitteveje. God hygiejne, og rigtig tilrettelæggelse af arbejdsopgaverne, er en grundlæggende forudsætning for at forhindre at mikroorganismerne bliver spredt.</p> <p>Smitteveje kan være:</p> <p>Kontaktssmitte – direkte eller indirekte</p> <p>Dråbesmitte</p> <p>Luftbåren smitte – dråbekerne eller støvbåren</p> <p>Vehikelbåren – fødevarer, vand, insekter mv.</p> <p>Borgere med smitsomme sygdomme, kan som udgangspunkt deltage i sociale aktiviteter udenfor boligen.</p> <p>I forbindelse med ekstraordinære situationer, fx hvor flere borgere på et ældrecenter udvikler symptomer på smitte inden for kort tid, bør det overvejes, om en afdeling skal afskærmes.</p> <p>Borgere med smitsomme sygdomme bør tilbydes eneværelse, med egne toiletfaciliteter. Dog kan samlevende dele bolig.</p> <p>Alle pleje- og behandlingsopgaver bør foregå i borgerens sove- eller badeværelse. Døre til værelset holdes lukket.</p>
Information	<p>Den sygeplejeansvarlige/ kontaktpersonen/ sygeplejersken/ ansvarshavende informerer og instruerer borgeren og de pårørende i grundig håndhygiejne.</p> <p>Ved ophold i fælles opholdsrum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Borgeren skal være iført rent tøj • Borgeren skal udføre håndhygiejne inden hjemmet forlades <p>Borgeren opfordres til selv at informere sundhedspersonale om at de har en smit-</p>

	<p>som sygdom, hvis denne er i stand til det.</p> <p>Der indhentes samtykke til at give borgerens pårørende/ besøgende information om de hygiejniske forholdsregler, og informere den praktiserende læge om borgerens tilstand.</p> <p>Borgeren kan visiteres til ydelsen ”Særlige hygiejniske forholdsregler”.</p> <p>Den lokale hygiejnenøgleperson kan løbende kontaktes mhp. yderligere råd og vejledning.</p>
Dokumentation	De supplerende infektionshygiejniske foranstaltninger og øvrige tiltag revurderes løbende og dokumenteres i borgerens journal.
Bemanding	<p>Afdelingsleder/ ansvarshavende er ansvarlig for, at vurdere evt. behov for at indkalde ekstra personale.</p> <p>Afdelingsleder/ sygeplejerske/ ansvarshavende har ansvaret for, og kompetencen til, at tage stilling til vagtens program, fordele personalet efter en faglig vurdering af hvor plejetyngden er størst, eventuelt aflyse aktiviteter, samt tage stilling til behov for yderligere tiltag i forhold til borgere, pårørende eller personale.</p>
SKÆRPEDE REGLER	I ekstraordinære situationer indføres skærpede regler vedrørende hygiejne for personalet i det område hvor der er øget infektionsrisiko:
Håndhygiejne	Håndhygiejne er den vigtigste forholdsregel til forebyggelse af spredning af smitsomme sygdomme. I forbindelse med ekstraordinære situationer, omfatter håndhygiejne altid håndvask med efterfølgende hånddesinfektion.
Værnemidler	<p>Værnemidler medbringes dagligt og tages på i boligen. Værnemidler anvendes i forbindelse med pleje- behandlings- og rengøringsopgaver.</p> <p>Pårørende anbefales at anvende værnemidler, såfremt de er inddraget i plejen.</p> <p>Engangshandsker anvendes ved pleje- og behandlingsopgaver, håndtering af udstyr og snavsetøj, ved risiko for forurening af hænderne med borgerens udskillelser og ved rengøring.</p> <p>Se ”Instruks Værnemidler” på: G:\Socfv\Ældre og Omsorg\Faelles\Instrukser, Vejledninger og Procedurer\Hygiejne og smitsomme sygdomme\Værnemidler\Værnemidler.doc</p> <p>og ”Instruks Håndhygiejniske principper og handskebrug” på: G:\Socfv\Ældre og Omsorg\Faelles\Instrukser, Vejledninger og Procedurer\Hygiejne og smitsomme sygdomme\Håndhygiejne og handskebrug</p>
Undersøgelse og behandling udenfor hjemmet Træningscenter Sygeplejeklinik	<p>Hvis borgeren skal til behandling eller undersøgelse udenfor hjemmet, skal følgende så vidt muligt efterleves:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Behandler og ambulancepersonale informeres inden • Borgeren skal være iført rent tøj • Evt. forbindinger skal være rene og tætsluttende uden gennemsvivning • Borgeren skal udføre håndhygiejne inden hjemmet forlades • Evt. Kørestol/ rollator rengøres og desinficeres • Overflødigt udstyr og inventar tæt på borgeren tildækkes eller fjernes <p>Det er Sundhedspersonalets ansvar at undgå smittespredning ved en god håndhygiejne, brug af værnemidler samt ekstra grundig rengøring, så de undgår selv at blive</p>

<p>I Hjemmeplejen</p> <p>På centrene</p>	<p>smittet eller at bringe smitten videre</p> <p>I Hjemmeplejen: Afdelingsleder/ Ansvarshavende er ansvarlig for at instruere personalet i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At håndtere snavsetøj så lidt som muligt, sikre at der ikke kan trænge væske gennem snavsetøjsposen undervejs til vaskeriet. • At affald bortskaffes direkte fra boligen som almindelig dagrenovation. Stikken-de, skærende og vådt affald skal forsvarligt emballeres. • At bestik og service om muligt sættes direkte i opvaskemaskinen og varmedesin-ficeres. • At overholde specielle tiltag som kan være nødvendige, eksempelvis at undgå vanddamp ved risiko for Legionella infektion fra vandet. <p>På centrene: Afdelingsleder/ Ansvarshavende er ansvarlig for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At der opsættes opslag med information om hvilke forholdsregler der iværksæt-tes, hvis der er smitterisiko på afdelingen. Fx ” Her skal følges særlige hygiejni-ske forholdsregler. Kun adgang for nødvendigt personale” Opslag placeres på indgangsdøre til afdelingen og i elevatoren • At der opsættes opslag på døren til den enkelte bolig, fx ” Her skal følges særlige hygiejniske forholdsregler. Yderligere information ved henvendelse til persona-let”. • At deltage hver morgen på morgenmøde i afdelingen. • At kontakte den lokale hygiejnøgleperson mhp. stillingtagen til evt. forholds-regler, hvis borgeren ikke er i stand til at overholde en forsvarlig hygiejne, og dette medfører øget risiko for smittespredning. • At informere alle øvrige Afdelingsledere og medarbejdere på centret via mail. <p>Serviceafdelingen er ansvarlig for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At ledergruppen og alle grupper på centret informeres via mail, hvis risiko for smittespredning stammer fra tekniske installationer eller andet der hører under Serviceafdelingens ansvarsområde. <p>Personalet i afdelingerne er ansvarlige for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Så vidt muligt at blive i afdelingen hele vagten. • Hvis personalet <u>skal</u> ud af afdelingen skal uniformen tages af og der skal udfø-res grundig håndhygiejne (både håndvask og desinfektion) før afdelingen for-lades. • At håndtere snavsetøj så lidt som muligt, sikre at der ikke kan trænge væske gen-nem snavsetøjsposen undervejs til vaskeriet. • Vasketøj til intern vask mærkes tydeligt fx med skilt ”Vaskes separat”. • At affald bortskaffes direkte fra boligen som almindelig dagrenovation. Stikken-de, skærende og vådt affald skal forsvarligt emballeres. • At bestik og service sættes direkte i opvaskemaskinen og varmedesin-ficeres. • At overholde specielle tiltag som kan være nødvendige, eksempelvis at undgå vanddamp ved risiko for Legionella infektion fra vandet. <p>Trafik mellem de forskellige områder på centret begrænses så meget som mu-ligt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beboernes deltagelse i sociale aktiviteter drøftes dagligt med Afdelingsleder/ sygeplejerske/ ansvarshavende. Aktiviteterne kan aflyses eller flyttes til afde-
--	--

	<p>lingerne.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Serviceafdelingen begrænser deres opgaver i afdelingen til det absolut nødvendige. • Posten leveres ved indgang til afdelingen/ elevatoren af Administrationen og modtages af plejepersonalet på afdelingen. • Urent vasketøj køres til udgang fra afdelingen/ med elevatoren til stueetagen, hvor det modtages af medarbejder fra vaskeriet/ Serviceafdelingen. • Rent vasketøj leveres ved indgang til afdelingen/ elevatoren af medarbejder fra vaskeriet, og modtages af plejepersonalet på afdelingen. • Rengøringsassistenterne gør så vidt muligt kun rent i én afdeling i løbet af en vagt. • Personalemad kan leveres til afdelingen med madvognen, efter aftale med køkkenet.
<p>Køkken og rengøring</p> <p>Håndtering af mad</p>	<p>Køkkenleder gennemgår nødplan for Rengørings- og Køkkenpersonale.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personalet instrueres i skærpede regler vedrørende hygiejne • Køkkenpersonale med Norovirus infektion (diarre/ opkast), må ikke arbejde med madproduktion i køkkenet, før 48 timer efter ophør af symptomer, men kan udføre andre opgaver. • Madvogne køres til afdelingen/ med elevatoren af køkkenpersonalet, og modtages af plejepersonalet på etagen. • Madvognene returneres til køkkenet, ved at plejepersonalet skubber dem ud på gangen udenfor afdelingen. Herfra henter køkkenpersonalet vognene og tømmer dem. • Fælles drikkevogne og buffet anbefales lukket. Uindpakket frugt, slik og småkager fjernes. • Ved diarre (oftest Norovirus) afvaskes madvognene i vand tilsat 2 dl. klorin/ liter. • Ved diarre tages stilling til ændring af menuen således at der ikke serveres eksempelvis blommegrød, kål eller andre retter der kan give tynd mave.
<p>Rengøring</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rengøringsassistenterne gør rent på fællesarealerne først. • Rengøringsassistenten afvasker alle borde og armlæn på stolene i fællesarealerne, i sæbevand med efterfølgende desinfektion. • Ud fra en faglig vurdering tages stilling til hvorvidt den vanlige visiterede rengøring skal udføres, intensiveres eller udsættes til en anden dag. • Rengøring af den/ de boliger hvor smitte er i udbrud, foretages sidst på dagens program. • Skafter på moppe og støvsuger afvaskes og desinficeres når boligen forlades. Brugte klude vaskes ved 80° eller kasseres. • Kontaktpunkter desinficeres med egnet desinfektionsmiddel (fx håndtag, sengehest, vandhaner, toiletsæde, toiletskylleknop, nødkald, telefon, fjernbetjening, kontakter til lys og udstyr samt sengebord, beboerens hjælpemidler og udvalgte kontaktpunkter i fællesarealer). <ul style="list-style-type: none"> ○ Plejepersonalet afvasker håndtag/ armlæn på, såsom rollator og kørestol i sæbevand med efterfølgende desinfektion. ○ Rengøringsassistenten afvasker alle dørhåndtag, samt trykknapper ved og i elevatorerne, i sæbevand med efterfølgende desinfektion. Dette gælder både på fællesarealer og i boliger på afdelingen. ○ Alle håndvaske og vandhaner rengøres dagligt i sæbevand med efterfølgende desinfektion, af rengøringsassistenten på fællesarealer og plejepersonalet i

<p>Tøjvask</p> <p>Øvrigt</p>	<p>boliger på afdelingen.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Toiletkummer rengøres dagligt, i almindeligt rengøringsmiddel. Toiletbrættet desinficeres efterfølgende, af rengøringsassistenten på fællesarealer og plejepersonalet i boliger på afdelingen. ● Gulvet vaskes med almindeligt rengøringsmiddel. Ved større mængder spild desinficeres efterfølgende. ● Udstyr/ utensilier og hjælpemidler som genanvendes, skal rengøres og herefter desinficeres. Anvend så vidt mulig varmedesinfektion i opvaskemaskine ved 80°, eller dekontaminator, uden forudgående afskylning. Alternativt kemisk desinfektionsmiddel. ● Når rengøringsassistenten forlader afdelingen <u>skal uniformen tages af og der skal udføres grundig håndhygiejne</u> før afdelingen forlades. <p>Køkkenleder instruerer vaskeriets personale i, at nødplan for centret træder i kraft.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Håndhygiejne bør, som altid, udføres med skærpet opmærksomhed når der håndteres urent tøj. ● Uniformen skal beskyttes mod forurening med et forklæde, når der håndteres urent tøj. Forklædet tages af når der håndteres rent tøj/ udføres rene opgaver. ● Når medarbejderen forlader vaskeriet <u>skal uniformen tages af, og der skal udføres grundig håndhygiejne</u> før vaskeriet forlades <p>Der henvises til øvrige instrukser vedrørende Hygiejniske forholdsregler mhp. forebyggelse af smittespredning på: G:\Socfv\Ældre og Omsorg\Fælles\Instrukser, Vejledninger og Procedurer\Hygiejne og smitsomme sygdomme Samt materiale på Intranettet: http://intranet/Vaerktoejskassen/Vejledninger/Hygiejne.aspx</p>
<p>Lovgrundlag</p> <p>Referencer</p> <p>Kilder</p>	<p>Sundhedsstyrelsen og Embedslægerne: http://www.sst.dk/Sundhed</p> <p>Statens Seruminstitut: www.ssi.dk</p> <p>Kommunalt beredskab i forbindelse med svineinfluenza, Vejledning i håndtering af pandemisk influenza, Bilag 29 til Håndbog i sundhedsberedskab, KL, 2009.</p> <p>Forebyggelse af spredning af MRSA, Sundhedsstyrelsen 2006.</p> <p>Vejledning til læger og andet sundhedspersonale om håndtering af influenza A (H1N1), 3. oktober 2009. Gældende. Hentet 31/1 2012 på: https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=127454</p> <p>Arbejdsmiljøkonsulent Holger Pedersen, Kost & Ernæringsforbundet, 12.10.2010 ”Værd at vide om håndhygiejne” E-Learning. Findes på: http://www.ssi.moch.dk/goto.php?target=pg_720</p> <p>Jette Holt, Hygiejnesygeplejerske, Statens Serum Institut. Oktober 2011.</p> <p>Malene Pedersen, De Forenede Dampvaskerier, Skovlunde. 16/11 2011.</p> <p>Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer Isolation 4. udgave 2011, SSI.</p>